

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО**

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра туризму

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ
ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

**для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та
заочної форм навчання зі спеціальності 242 «Туризм» (ОПП «Туризм»)**

Львів -2024

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Організація екскурсійної діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання зі спеціальності 242 «Туризм» (ОПП «Туризм») / М. В. Багрій. Львів, 2024. 20 с.

Рецензент: доктор географічних наук, професор, Львівського національного університету імені Івана Франка **Лозинський Роман Мар'янович**

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності 242 «Туризм і рекреація» (Протокол № 3 від 16 травня 2024 р.).

Затверджено навчально-методичною радою факультету економіки та менеджменту (Протокол № 5 від 27 травня 2024 р.).

ВСТУП

Важливою ланкою туристичної індустрії є культурно-пізнавальний туризм, невідомою складовою є екскурсійне обслуговування

Екскурсія – це цілеспрямований наочний процес пізнання навколишнього середовища.

Дисципліна «Організація екскурсійної діяльності» розглядається як складова змісту підготовки бакалаврів з туризму і побудована на відповідних, теоретичних наукових засадах та практичній підготовці. Основним завданням у викладача є формування у студентів спеціальності 242 «Туризм» системи знань, надання їм практичної спрямованості та формування вмінь використовувати їх у практичній діяльності (житті).

У курсовій роботі студенти повинні виявити знання чинних нормативних документів а також теоретичного підґрунтя з організації та реалізації туropolейтингової діяльності, володіння сучасними технологіями організації подорожей.

Курсова робота – це самостійне науково-дослідне дослідження, яке носить комплексний характер і пов'язане із застосуванням набутих студентом знань, умінь і навичок під час вивчення фахових дисциплін. У ході виконання роботи здобувачі пізнають методологію наукової творчості, використовують новітні інформаційні технології для обробки результатів, а також навчаються підсумовувати явища на засадах існуючих знань і навичок практичної роботи в галузі туризму і гостинності.

Успішне написання і захист курсових робіт за 242 туризм значною мірою залежить від дотримання здобувачами основних вимог, насамперед, до змісту, структури, форми викладення матеріалу, а також до оформлення отриманих результатів дослідження.

Основна *мета* розроблених методичних рекомендацій полягає у наданні здобувачам допомоги на всіх етапах підготовки і написання курсових робіт. Викладені у методичних вказівках рекомендації направлені на формування у здобувачів навичок самостійної роботи, результати якої свідчать про досягнення ними певного освітнього та професійного рівня.

Для досягнення вказаної мети студенти повинні вирішити такі *завдання*:

- дослідити історичні етапи розвитку екскурсійної діяльності;
- науково осмислити сутність екскурсійної діяльності як феномена світоглядницької культури людини;
- опанувати наукові підходи до практичних форм та методів впровадження екскурсійної діяльності суб'єктами туристського обслуговування;

- дослідити впровадження досвіду екскурсійної діяльності зарубіжних країн;

- обґрунтувати необхідність науково-практичного прогнозування шляхів розвитку екскурсійної діяльності, посилення її подальшої ролі в складовій туристичного продукту.

Обов'язковою вимогою є самостійність виконання курсової роботи. Використання літератури та інших джерел передбачає не механічне їх переписування, а цілеспрямований відбір фактичних даних із їх подальшим самостійним аналізом.

Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт містять вказівки з вибору теми дослідження, формування мети і завдань, об'єкта й предмета дослідження, збору та обробки фактичного матеріалу, а також основних вимог до структури роботи, її оформлення та захисту.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна мати такі складові:

- 1) титульну сторінку (додаток А);
- 2) план, затверджений керівником;
- 3) зміст (додаток Б);
- 4) вступ;
- 5) текст роботи (з виділенням розділів відповідно до плану);
- 6) висновки;
- 7) список використаних джерел (додаток В);
- 8) додатки (за необхідності).

Зміст подається з найменуваннями розділів роботи та номерами початкових сторінок усіх розділів, у тому числі вступу. У вступі автор визначає актуальність даної роботи, її мету та завдання, об'єкт та предмет дослідження, методи дослідження, проводить огляд літератури за обраною темою.

В основному тексті курсової роботи студент акцентує увагу на головній ідеї обраної теми, дотримуючись плану.

У висновках студент наводить найважливіші результати проведеного дослідження. Висновки – це завершальна частина роботи, яка значною мірою визначає завершеність роботи в цілому.

Список використаних джерел складається відповідно до стандартів із бібліотечної та видавничої справи. До складу додатків включаються додаткові ілюстрації, таблиці, матеріали, які не ввійшли до основної частини роботи.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оформлюється відповідно до таких вимог:

1. Має бути набрана на комп'ютері або надрукована машинописним способом відповідно до стандарту на виконання документів.

2. Оформлюється на аркушах А4 (210×297 мм), текст друкується через 1,5 інтервали з розрахунку не більше 40 рядків на сторінці (з висотою знаків не менше 1,8 мм). Розміри поля: ліве – не менше 30 мм, верхнє, нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм.

3. Окремі слова та формули, які вписуються до надрукованого тексту, мають бути чорного кольору та мати близьку до основного тексту густоту. Власні імена наводяться мовою оригіналу (під час першого згадування обов'язково).

4. Заголовки структурних частин курсової роботи «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої) з абзацного відступу (5 знаків). Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовками та наступним або попереднім текстом має бути не менше двох рядків. Не можна розміщувати заголовок у нижній частині сторінки, якщо після нього залишається тільки один рядок тексту.

5. Якщо є підрозділи, то нумеруються арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, між якими ставиться крапка. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка. Наприклад, 1.1., 1.2. і т. д.

6. Сторінки курсової роботи нумеруються арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінок із збереженням наскрізної нумерації всього тексту. Титульну сторінку також включають до нумерації, але номер сторінки не ставлять.

7. Такі структурні елементи, як вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Але всі аркуші, на яких розміщені задані структурні частини курсової роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати «1. Вступ», або «5. Висновки».

8. Ілюстрації (графічні роботи) і таблиці необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання в роботі.

9. Ілюстрації позначаються словом «Рис.» і нумеруються послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу й порядкового номера

ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад, Рисунок 1.2 – другий рисунок першого розділу. Номер ілюстрації, її назва й пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

11. Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка (наприклад, «Таблиця 1.2» – друга таблиця першого розділу).

12. Формули та рівняння наводять безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині рядка, з полями зверху та знизу не менше одного рядка.

13. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера, розділених крапкою. Номер проставляється у круглих дужках на рівні формули у крайньому правому положенні на рядку.

14. Пояснення символів та числових коефіцієнтів формул слід наводити безпосередньо під формулою, у тій самій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Перший рядок пояснень починають з абзацу словом «де» без двокрапки. Пояснення кожного символу необхідно починати з нового рядка.

15. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарата, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Такий список – одна з істотних складових курсової роботи, що демонструє рівень самостійної роботи студента та глибину проведених ним досліджень.

16. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують із каталогів і бібліографічних показників повністю без пропусків будь-яких елементів скорочення назв і т. ін. Літературні джерела розташовуються в алфавітному порядку прізвищ авторів або назв, якщо прізвища авторів ідуть після назви книги. Указуються прізвище та ініціали автора, назва книги, видавництво, місто, рік видання, кількість сторінок. Окремі статті з журналів або газет також розміщують у загальному алфавітному порядку: прізвище та ініціали автора, назва статті, назва журналу (газети), номер та рік видання, сторінки, на яких розміщена стаття.

17. Посилання в тексті роботи на літературні джерела роблять відповідно до їх переліку у списку використаних джерел у квадратних дужках. Наприклад, «у працях [1–3]».

18. Додатки потрібно розміщувати в порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток має починатися з нової сторінки. Їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично стосовно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої

друкується слово «Додаток ___» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

ВИБІР ТЕМИ

Під час обрання теми курсової роботи студент повинен виходити з індивідуальних наукових інтересів з огляду на рівень своєї ознайомленості з даною проблематикою. При цьому слід враховувати також характер і обсяг доступних літературних, статистичних та інших джерел і матеріалів; можливість виїзду на туристичну дестинацію з метою безпосереднього ознайомлення з ним, збирання первинних даних і практичного проведення екскурсії. Слід мати на увазі й такі складові вибору теми як її актуальність, наукове і практичне значення, можливість використання результатів дослідження в наукових і практичних цілях. Вибір теми курсової роботи ґрунтується, перш за все, на можливості доступу до інформації. Методичні рекомендації мають своєю метою допомогти студентам обрати тему курсової роботи з урахуванням особистих уподобань. Студент може обирати тему самостійно, попередньо узгодивши її з лектором.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Історико-культурні ресурси українських Карпат та їх використання в екскурсійній діяльності.
2. Туристичні бренди України.
3. Світові туристичні бренди.
4. Атрактивні туристичні об'єкти Західного регіону України.
5. Розвиток сільського зеленого туризму на території Вашого району.
6. Екскурсійні стежки Львівщини.
7. Екскурсійні стежки Івано-Франківщини.
8. Архітектурна спадщина м. Львова як чинник розвитку екскурсійного туризму.
9. Подієвий (фестивальний) туризм у західній Україні.
10. Етнотуризм в Івано-Франківській області: досвід організації, перспективи розвитку.

11. Музеї Прикарпаття та їх використання в екскурсійній діяльності.
12. Музеї Закарпаття та їх використання в екскурсійній діяльності.
13. Музеї Львівщини та їх використання в екскурсійній діяльності.
14. Музейні скарби України.
15. Замки України та їх використання в екскурсійній діяльності.
16. Туристсько-рекреаційні ресурси Вашого регіону/району/міста/села та їх використання для потреб туризму та екскурсій.
17. Пам'ятки історії і культури (Вашого регіону) та їх використання для потреб туризму та екскурсій.
18. Сучасний стан екскурсійної справи в Україні.
19. Сучасний стан екскурсійної справи в світі.
20. Особливості проведення екскурсій в музеях.
21. Перспективи розвитку екскурсійної діяльності в Україні.
22. Організація надання екскурсійних послуг.
23. Організація екскурсійного обслуговування у Львові.
24. Роль музеїв рідного краю в розвитку сучасної екскурсійної діяльності.
25. Особистість та професійна майстерність екскурсовода.
26. Роль транспортної складової в екскурсійному процесі.
27. Організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи.
28. Екскурсія як форма спілкування.
29. Екскурсія як форма використання вільного часу.
30. Екскурсійна методика і шляхи її вдосконалення.
31. Професійна майстерність екскурсовода.
32. Екскурсійне спілкування у процесі надання екскурсійних послуг.
33. Розробка релігійного маршруту по Львові.
34. Розробка екскурсій музеями Львова.
35. Розробка екскурсій замками Львівщини.
36. Розробка екскурсій визначними пам'ятками культури.
37. Організація гастрономічного туризму у Закарпатті.
38. Організація туристичних подорожей по західній Україні.

39. Організація туристичних подорожей по світу.

40. Організація туристичних подорожей на кораблі.

СКЛАДАННЯ ПЛАНУ

Після опрацювання літератури за темою курсової роботи складається робочий план (зміст), визначаються основні пріоритетні напрямки дослідження, окреслюється коло наукових питань, які необхідно висвітлити.

У процесі роботи план може коригуватись за погодження з керівником. Важливо, щоб зміст був логічним і послідовним, чітко відбивав структуру роботи. В усіх випадках кожен пункт повинен містити закінчену інформацію. Виклад матеріалу має бути підпорядкований головній ідеї, що визначена темою курсової роботи.

СКЛАДАННЯ ПЛАНУ (зразок)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика України

1.1 Історико-культурний потенціал України

1.2 Стан краєзнавчої вивченості замків України

РОЗДІЛ 2. Замки, як туристські об'єкти України

2.1 Характеристика замків-музеїв

2.2 Характеристика замків-руїн

2.3 Характеристика замків-залишків

РОЗДІЛ 3. Проблеми та перспективи використання замків України, як туристських об'єктів

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Вступ. Обсяг вступу 1-2 сторінки. У вступі слід:

- обґрунтувати актуальність обраної теми, і конкурентоспроможність обраного туру;
- розкрити роль і значення туropolерейтингу у сучасних умовах господарювання туристичних підприємств;
- вказати мету і завдання курсової роботи.

Основна частина за змістом розкриває об'єкт дослідження курсової роботи, а також повинна детально розкривати тему та відображати предмет курсової роботи за допомогою проведеного аналізу. Тут показується практичне рішення проблеми.

Висновки є завершальною частиною курсової роботи. В них у стислій формі викладаються основні положення дослідження. Висновки містять також рекомендації і пропозиції наукового та практичного характеру, що є предметом дослідження. Обсяг висновків 1-2 сторінки.

Додатки. В додатках подається інформація, яка доповнює основний зміст курсової роботи.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»: «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених вищевказаними законами правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень». До форм проявів академічної недоброчесності відносяться: академічний плагіат, академічний обман, академічне шахрайство, виконання на замовлення, академічна фальсифікація та фабрикація, приписування результатів тощо. У Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького курсові роботи здобувачів вищої освіти усіх освітніх рівнів на етапі їх допуску до захисту підлягають обов'язковій перевірці на академічний плагіат, шляхом використання спеціалізованого програмного забезпечення.

Перевірка курсових робіт на академічний плагіат проводиться з використанням спеціальних технологій та комп'ютерних програм (онлайнсервіси, антиплагіатні програми), які є у відкритому доступі інтернет мережі (Advego Plagiatus, Etxt Antiplagiat, Content-watch, Antiplagiat та інші). При цьому, застосовуються наступні показники унікальності текстів для курсових робіт здобувачів вищої освіти: понад 75 % - високий рівень оригінальності роботи. Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням; від 50 % до 75 % - задовільний рівень оригінальності роботи. Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Потрібно упевнитись в наявності посилань на джерела для цитованих фрагментів. Передається на розгляд кафедри, де визначається необхідність повторної

перевірки, а рівень оригінальності тексту враховується при оцінюванні роботи на захисті; до 50 % - незадовільний рівень оригінальності роботи.

Наявні суттєві ознаки академічного плагіату, робота (проект) повертається на доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність. Здобувач вищої освіти готову курсову роботу подає на перевірку на академічний плагіат, в термін не пізніше 15 календарних днів до захисту роботи. Якщо вона містить незадовільний рівень оригінальності роботи, то не допускається до захисту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За результатами перевірки та захисту курсової роботи студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як сума оцінок за всі етапи виконання курсової роботи та оцінки за її захист.

№ з/п	Назва критерію	Максимальна кількість балів
1	Повнота розкриття теми дослідження	10
2	Використання сучасної наукової літератури, нормативно-правового та інструктивного забезпечення	10
3	Наявність елементів творчості і наукової новизни	10
4	Повнота та якість ілюстративного матеріалу (таблиць, рисунків) у тексті і додатках	10
5	Обґрунтованість і практична значимість висновків	10
6	Стиль, грамотність, редакція тексту, правильність оформлення списку використаних джерел	10
7	Відповідність вимогам щодо оформлення курсових робіт	10
8	РАЗОМ	70
9	Захист курсової роботи	30
	Усього балів	100

«Відмінно» (А: 90-100 балів) виставляється за таку курсову роботу: робота має дослідницький характер, містить грамотно викладену теоретичну базу, глибокий аналіз досліджуваної теми, критичний розгляд джерел та літератури, характеризується логічним, послідовним викладенням матеріалу з відповідними обґрунтованими висновками; при захисті роботи студент демонструє глибоке знання питань теми, вільно оперує даними дослідження, з легкістю відповідає на поставлені питання;

«Добре» (В: 82-89) виставляється за таку курсову роботу: робота має дослідницький характер, достатньо докладний аналіз та критичний розгляд досліджуваної теми, характеризується послідовним викладенням матеріалу з відповідними висновками, є незначні помилки в оформленні; при захисті студент демонструє знання питань теми, оперує даними дослідження, без труднощів відповідає на поставлені питання.

«Добре» (С: 74-81) виставляється за таку курсову роботу: робота має дослідницький характер, достатньо докладний аналіз та критичний розгляд досліджуваної теми, характеризується послідовним викладенням матеріалу, однак не завжди обґрунтованими висновками; є незначні помилки в оформленні; при захисті студент демонструє знання питань теми, оперує даними дослідження, без особливих труднощів відповідає на поставлені питання.

«Задовільно» (D: 64-73) виставляється за таку курсову роботу: робота має дослідницький характер, містить теоретичний розділ, але характеризується досить поверховим аналізом та недостатньо критичним розглядом теми, в ній простежується непослідовність викладення матеріалу, представлені недостатньо обґрунтовані висновки; при захисті студент демонструє невпевненість, показує слабе знання питань теми, не дає повної, аргументованої відповіді на поставлені питання.

«Задовільно» (E: 60-63) виставляється за таку курсову роботу: робота має дослідницький характер, містить теоретичний розділ, але характеризується поверховим аналізом та недостатньо критичним розглядом теми, в ній простежується непослідовність викладення матеріалу, представлені необґрунтовані висновки; при захисті студент демонструє невпевненість, показує слабе поверхневе знання питань теми, не дає аргументованої відповіді на поставлені питання.

«Незадовільно» (FX: 35-39) виставляється за таку курсову роботу: роботі не властивий дослідницький характер, вона не містить аналізу теми та теоретичного розгляду джерел, не відповідає вимогам, викладеним у методичних рекомендаціях кафедри; при захисті студент із зусиллями відповідає на поставлені питання з теми, не знає теорії питання, при відповіді припускає істотних помилок.

«Незадовільно» (F: 0-34) виставляється за таку курсову роботу: роботі не властивий дослідницький характер, вона не містить аналізу теми та теоретичного розгляду джерел, відсутній один або кілька розділів, не відповідає вимогам, викладеним у методичних рекомендаціях кафедри; при захисті студент не відповідає на поставлені питання з теми, не знає теорії питання, при відповіді припускає істотних помилок, неправильно оформлено роботу.

Рекомендована література

Базова

1. Бабарицька В. К. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібник / В. К. Бабарицька, А. Я. Короткова, О. Ю. Малиновська. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К.: Альтерпрес, 2012. – 444 с.
2. Кіптенко В., Малиновська О. К. Організація екскурсійних послуг: підручник. Херсон: ОЛДПЛЮС, 2018. 518 с.
3. Кіптенко, В. К. Організація екскурсійних послуг: підручник / В. К. Кіптенко, О. Ю. Малиновська. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2018. 518 с.
4. Любіцева О. О. Методика розробки турів: навч. посібник. – 2-е вид., перероб. та допов. Київ : Альтерпрес, 2008. 300 с.
5. Михайліченко Г. І., Єременко А. Ю. Організація туристичних подорожей: навч. посібник. Київ: КНТЕУ, 2011. 392 с.
6. Організаційно-екскурсійна діяльність : конспект лекцій / укладач Т. Л. Повалій. Суми: Сумський державний університет, 2022. 173 с.
7. Організація туризму: підручник // І. М. Писаревський, С. О. Погасій, І. Б. Андренко, М. М. Покоłodна, І. В. Сегеда; за ред. І. М. Писаревського. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 551 с.
8. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навчальний посібник. Друге видання, доповнене і доопрацьоване / С.С. Галасюк, С.Г. Нездоймінов. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, Стереотип., 2024. – 248 с.
9. Покоłodна М. М. Організація екскурсійної діяльності: підручник / М. М. Покоłodна; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 180 с.

Допоміжна

1. Ахмедова О.О. Державноуправлінські аспекти формування професійних компетентностей спеціалістів сфери туризму / О.О. Ахмедова, О.О. Стрижак // Вісник Національного університету цивільного захисту України: зб. наук. пр. – Харків : Вид-во НУЦЗУ, 2019. – Вип. 1 (10). – С. 241–251. (Серія “Державне управління”).
2. Бойко З.В., Горб К.М., Горожанкіна Н.А. Танцювальні фестивалі України як складова фестивального туризму. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія. Тернопіль: СМП «Тайп». №1 (випуск 46). 2019. С. 129-133.
3. Бабарицька В.К. Екскурсознавство і музеєзнавство. Київ: Альтерпрес, 2007. 462 с.
4. Багрій М.В., Кушнір Л.П., Терлецька О.В., Мартинюк У.А. Вплив глобальних чинників на розвиток туристично-рекреаційної галузі. Вісник ХНТУ. 2023. № 4(83). С. 172-177.
5. Багрій, М., Кушнір, Л., Терлецька, О. Трансформація ринку екскурсійних послуг України в період воєнного стану (на прикладі Львова). Економіка та суспільство. 2024. (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-133>

6. Король О.Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі: навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. 144 с.
7. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг: геопросторові аспекти. –3-є вид., перероб. та доп.: навч.посібник. Київ: Альтерпрес, 2005. 436 с.
8. Михайліченко Г. І. Інноваційний розвиток туризму: монографія. Київ : КНТЕУ, 2013. 608с.
9. Михайліченко Г. І. Організація туристичних подорожей: опорний конспект лекцій. Київ: КНТЕУ, 2017. 192 с.
10. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг : шкучник. Київ : Знання, 2008. 661 с.
11. Писаревський І. М., Тонкошкур М. В. Планування та організація туристських маршрутів: підручник. Харків: ХНАМГ, 2011. 304 с.
12. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу: монографія за ред. А. А. Мазаракі. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 595 с.
13. Akhmedova O. Influence of the Country's Information Development on Its Tourist Attractiveness // O. Akhmedova, Y. Lola, S. Prokopovich. 15th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer; Kherson, Ukraine, June 12 – 15, 2019. – P. 449–463.
14. Terletska O.V., Kushnir L.P., Martyniuk U.A., Perih T.V., Bahriy M.V. Optimization principles of rural tourism organization. Вісник Одеського національного університету. Серія: Географічні та геологічні науки. 2023. Том 28. Вип. 2(43). С.102-112.

ДОДАТОК А

Приклад оформлення титульної сторінки

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра туризму**

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Організація екскурсійної діяльності»

на тему: «Замки України та їх використання в екскурсійній діяльності»

Студент(ки)а ____ курсу, ____ групи
спеціальності 242 «Туризм»
денної форми навчання
Верхоли Анни Василівни
Керівник курсової роботи:
доц. Багрій Мар'яна Василівна

Львів-2024

ДОДАТОК Б

Приклад оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика України	5
1.1. Історико-культурний потенціал України	5
1.2. Стан краєзнавчої вивченості замків України	10
РОЗДІЛ 2. Замки, як туристські об'єкти України	15
2.1. Характеристика замків-музеїв	15
2.2. Характеристика замків-руїн	20
2.3. Характеристика замків-залишків	25
ВИСНОВКИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30
ДОДАТКИ	31

ДОДАТОК В

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книга: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с. 3. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с. 4. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с. 5. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с.
Два автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретикометодичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. 4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. 5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Херсон, 2017. 212 с.
Три автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А. С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Вища математика : конспект лекцій / Ткачук Т. С. та ін. Київ, 2015. 82 с.
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с. 2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 340 с. 2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с. 3. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с. 4. Міжнародні

	<p>економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с.</p> <p>6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачево, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачево : МДУ, 2018. 226 с.</p> <p>7. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с. 8. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с.</p> <p>2. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.</p> <p>3. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.</p>
Дисертації	<p>1. Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с.</p> <p>2. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с.</p> <p>2. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с.</p> <p>3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. Голос України. 2016. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018).</p> <p>6. Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. Офіційний вісник України. 2018. № 5. С. 430–443.</p> <p>7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. Урядовий кур'єр. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. Офіційний вісник України. 2018. № 25. С. 139–141. 9. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва. праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. Баланс-бюджет. 2006. 19 верес. (№ 18). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p>
Патенти	<p>Зернозбиральний комбайн: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з</p>

	проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Петрик та ін.; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад.: О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Шур; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с.</p> <p>2. Іван Марченко : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9).</p>
Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті) розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад, курсивом).	
Частина видання: книги	<p>1. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212.</p> <p>2. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.</p>
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	<p>1. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Ановані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С.202–203.</p> <p>2. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей I Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук Б.В. Київ, 2013. С.331–335.</p> <p>3. Цехмістров І. І., Перець І.П. Про бюджет. Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p>
Частина довідкового видання	<p>1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683.</p> <p>2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Основи педагогіки освіти : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Попович Н.І. Початкова освіта // Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формулювання // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонки. Вісник Запорізького національного університету. Фізикоматематичні</p>

	<p>науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Хорошилова С. А., Малафійк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p>
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>1. Кучеренко О. О. Конституційні права людини і громадянина // Часопис Київського університету права. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>3. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2017. Vol. 18, No 2. P. 109–118.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>1. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2016. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науковопедагогічної системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI:https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>